

Tigray: maktkampen som destabiliserar Etiopien

Erika Holmquist

I november 2020 övergick spänningen mellan Etiopiens federala regering och TPLF (Tigray People's Liberation Front), i väpnad konflikt. Konflikten handlar i grund och botten om maktfördelning, Etiopiens politiska system, och konkurrerande anspråk på territorium. Två politiska skiften har bidragit till den pågående konflikten. Det första var inrikespolitiskt och innebar att TPLF, partiet som styrde Etiopien under 27 år, förlorade regeringsmakten 2018. Därpå följde ett utrikespolitiskt skifte i och med att Etiopiens premiärminister Abiy Ahmed slöt fred med Eritrea senare samma år. Den väpnade konflikten inbegriper TPLF:s militära gren på ena sidan, och de federala regeringsstyrkorna med stöd av regionala styrkor från bland andra delstaten Amhara, samt eritreanska trupper på den andra sidan. Utöver konventionella styrkor mobiliseras etnonationalistiska miliser som stöd på båda sidor. Läget för civila är extremt utsatt med massmord, systematiskt sexuellt våld, svält och eskalerande etniska spänningar. Konflikten i Tigray har dessutom aktiverat konflikter på flera andra håll i landet och försämrat Etiopiens relationer med Sudan och Egypten. Detta memo beskriver Tigraykonfliktens bakomliggande orsaker och belyser några av konfliktens viktigaste inrikespolitiska och utrikespolitiska konsekvenser.

BAKGRUND TILL KONFLIKTEN

Kriget i Tigray mellan TPLF och den federala regeringen är den mest omfattande pågående konflikten i Etiopien, men det är också oroligt i flera av landets andra delstater. Konflikterna rör politiskt och ekonomiskt inflytande och kompliceras av etniska motsättningar. Etiopien är ett multietniskt land med 115 miljoner invånare fördelade på över 80 folkgrupper.¹ Det nuvarande statsskicket, en federation på etnisk grund, instiftades av TPLF 1994 med tanken att ökat självbestämmande kunde mildra konflikter mellan Etiopiens folkgrupper. Istället för att dämpa konflikter har dock statsskicket utformning och implementering bidragit till att skapa konflikter mellan olika grupper.

När TPLF och ett antal andra rebellgrupper tog makten i Etiopien 1991 efter många års väpnad kamp mot den kommunistiska Dergregimen, bildade de en regeringskoalition under namnet Ethiopian Peoples Revolutionary Democratic Front (EPRDF).² Regeringskoalitionen bestod av fyra

partier, varav tre var organiserade på etnisk basis: Oromo Democratic Party (ODP)³, Amhara Democratic Party (ADP)⁴ och TPLF.⁵ Var och ett representerade de tre största etiopiska folkgrupperna oromoer (34,9 procent), amharer (27,9 procent) och tigreaner (7,3 procent) och deras respektive majoritetsdelstater Oromiya, Amhara och Tigray.⁶ Det fjärde koalitionspartiet, Southern Ethiopian Peoples Democratic Movement (SEPDM), hade sin bas i delstaten Southern Nations, Nationalities and Peoples Region⁷, som till skillnad från andra delstater inte domineras av en etnisk majoritetsgrupp. Det nya statsskicket innebar att tidigare administrativa gränsdrawingar ändrades för att skapa nio delstater.⁸ Sedan dess har en delstat tillkommit så det totala antalet är numera tio. De ändrade regiongränserna har lett till spänningar i form av konkurrerande anspråk på territorier, till exempel mellan Amhara och Tigray.

Koalitionen utlovade demokrati och självbestämmande för Etiopiens etniska grupper, men istället fördjupades

1 Nationalencyklopedin, Etiopien, (ne.se)

2 Encyclopedia Britannica, Ethiopia, (britannica.com)

3 Bytte namn till Oromo Democratic Party 2018 från Oromo People's Democratic Organization (OPDO)

4 Bytte namn till Amhara Democratic Party 2018 från Amhara National Democratic Movement (ANDM)

5 Nationalencyklopedin, Etiopien, (ne.se)

6 CIA World Factbook, Ethiopia, (cia.gov/the-world-factbook)

7 På svenska benämnd som "De södra nationernas, nationaliteternas och folkens region"

8 Kjetil Tronvoll, "How Ethiopia's Tigray War Fuels Amhara Expansionism", (foreignpolicy.com), 28 april 2021

konfliktlinjerna mellan etnonationalism och panetiopisk nationalism, samt mellan olika etnonationalistiska rörelser.⁹ Enligt den etiopiska konstitutionen ska den federala nivån stå för det federala försvaret och en polisstyrka, medan delstaterna har rätt att ha egna regionala polisstyrkor.¹⁰ Men vid sidan av vanliga regionala polisstyrkor finns numera tungt beväpnade specialstyrkor i alla regioner.¹¹ Deras uppkomst är ett svar på de många etnonationalistiska miliser som hotar säkerheten runt om i landet. I praktiken innebär det att delstaterna har egna militära styrkor, vilket kan ses som ett brott mot konstitutionen. Förekomsten av ett flertal väpnade aktörer i Etiopien komplicerar inte bara Tigraykonflikten utan utgör på sikt också ett hot mot stabiliteten i landet som helhet.

Trots att konstitutionen utlovar en hög grad av självstyre så hämmades möjligheterna till det under EPRDF/TPLF, vilket har verkat konflikt drivande. En nyckelfaktor är anammandet av utvecklingsstaten som ekonomisk modell. Modellen förutsatte att det ekonomiska utvecklingsarbetet prioriterades och styrdes centralt av TPLF/EPRDF, vilket underminerade den regionala autonomi.¹² De ekonomiska reformerna bidrog till att Etiopiens årliga BNP-tillväxt i snitt låg på tio procent under det senaste årtiondet.¹³ Trots det hör landet till de fattigaste i världen.¹⁴

De regionala institutionerna och konstitutionerna designades centralt, utan någon större inblandning av de berörda befolkningarna. De regionala institutionerna finansierades också till stor del av den federala budgeten. I praktiken har det inneburit att de regionala institutionerna ofta använts för att implementera den federala regeringens agenda.¹⁵ I kombination med den växande nationalismen

blev bristen på fungerande självstyre en grogrund för missnöje.

En annan konflikt drivande faktor var bristen på politiskt inflytande som många etniska grupper upplevde. Under EPRDF:s tid vid makten så kontrollerade TPLF de viktigaste politiska, ekonomiska och militära institutionerna. Därför dominerade TPLF:s intressen den nationella agendan trots att tigreanerna (den etniska grupp som TPLF tillhör) bara utgör 7 procent av befolkningen.¹⁶ Majoritetsgrupperna amharerna och oromoerna, som tillsammans står för 60 procent av befolkningen, var representerade i EPRDF på pappret, men kände sig politiskt och ekonomiskt förfördelade. Deras missnöje utmynnade i flera år av omfattande, delvis våldsamma regeringskritiska demonstrationer som kulminerade 2018.¹⁷ Regeringen svarade med våld, åtminstone 1000 personer dog under demonstrationerna och tiotusentals arresterades.¹⁸

Synen på hur demonstrationerna skulle bemötas splittrade regeringskoalitionen, med TPLF på ena sidan, och Oromo Democratic Party (ODP) och Amhara Democratic Party (ADP) som sympatiserade med demonstranterna på den andra sidan.¹⁹ Därigenom skiftade maktbalansen inom regeringskoalitionen bort från TPLF.²⁰ Koalitionsledaren Hailemariam Desalegn avgick 2018 eftersom han ”ville vara en del lösningen” på krisen. En majoritet inom regeringskoalitionen insåg att verkliga reformer skulle krävas för att lugna demonstranterna.²¹ I mars 2018, efter långa överläggningar röstade därför koalitionsrådet²² fram Abiy Ahmed (dåvarande ledaren för ODP, det oromoiska partiet inom EPRDF) till Desalegns efterträdare med 108 av 180 röster.²³ Abiy Ahmed är både oromo och amhara, och fick

9 Semir Yusuf (2019), Drivers of ethnic conflict in contemporary Ethiopia, ISS, Monograph 202, s.8-10

10 Bereket Tsegay, "Regional Special Forces Pose Threat to Peace and Security in Ethiopia," (theglobalobservatory.org), 22 februari 2021

11 De första regionala specialstyrkorna skapades 2010 i delstaten Somali, för att bemöta hotet från Ogaden National Liberation Force (ONLF). Brook Abdu, "Regional Special Forces: threats or safeties?", (thereporterethiopia.com), 2 januari 2021

12 Assefa Fiseha, Federalism, development and the changing political dynamics in Ethiopia, *International Journal of Constitutional Law*, Volume 17, Issue 1, January 2019, s.153

13 Claire Felter, "Ethiopia: East Africa's emerging giant", (cfr.org), 4 november 2020

14 Enligt världsbankens ranking av länders BNI per capita, The World Bank "GNI per capita, PPP (current international \$)", (worldbank.org), 24 september 2021

15 Solomon M Gofie (2016), Central control and regional states' autonomy in Ethiopia, in African State Governance: Subnational Politics and National Power, Le Van et al. (eds), Palgrave Macmillan, s.188-191

16 Yusuf, s.29

17 Human Rights Watch, World Report 2018: Ethiopia, (hrw.org)

18 Rene Lefort, Pacified politics or risk of disintegration? A race against time in Ethiopia, (opendemocracy.net), 21 augusti 2018

19 Yusuf, s.26

20 "Ethiopia PM Hailemariam Desalegn in surprise resignation", (bbc.com), 15 februari 2018

21 "Ethiopia's prime minister resigns", (economist.com), 15 februari 2018

22 Koalitionsrådet bestod av 45 medlemmar vardera från de fyra partier som ingick i regeringskoalitionen

23 Nationalencyklopedin, Etiopien, (ne.se)

enligt uppgift både ADP och ODP:s röster men inga från TPLF.²⁴ Valet av Abiy Ahmed fördjupade sprickan mellan TPLF och de inom koalitionen som ville se reformer.

Abiy Ahmed satte direkt igång med reformarbetet. Han lanserade sin vision ”medemer”, som översätts till ”coming together” på engelska.²⁵ Det stod tidigt klart att Abiy Ahmeds agenda gick på tvärs med TPLF:s. Inom ett år från det att Abiy blev premiärminister mäklade han fred med Eritrea och motståndsrörelsen Ogaden National Liberation Front (ONLF), släppte tusentals politiska fångar, och upplöste regeringskoalitionen EPRDF för att ombilda den till det nya regeringspartiet Prosperity Party.²⁶ Sammanslagningen innebar ett överraskande avsteg från traditionen att ha etnicitetsbaserade partier. TPLF var starkt emot fusionen och lämnade koalitionen, och förlorade därmed regeringsmakten för första gången sedan 1991.²⁷ TPLF omvandlades till ett oppositionsparti, som fortfarande styrde Tigray men inte längre hade tillgång till statens ekonomiska resurser.²⁸ Efter förlusten av regeringsmakten höjdes röster i Tigray om att det bästa vore att skapa en självständig stat.²⁹

KONFLIKTUTBROTET

Abiy Ahmed agerade snabbt och kompromisslöst mot TPLF. Han rensade ut TPLF-företrädare från viktiga civila och politiska positioner samt från försvarsmakten, vilken länge dominerats av tigreanska officerare. Han tillkännagav dessutom reformer som underminerade TPLF:s ekonomiska intressen, bland annat att några stora statliga företag som TPLF-företrädare hade betydande intressen i skulle privatiseras.³⁰ Under en senare utfrågning i etiopiska representanthuset om konflikten med TPLF hävdade Abiy att åtgärderna var nödvändiga eftersom han hade motarbetats och till och med hotats av den gamla politiska eliten

sedan han tillträdde premiärministerposten.³¹ Han beskyllde också TPLF för att ligga bakom alla de konflikter som blossat upp parallellt i flera av landets regioner.³²

Relationen mellan regeringen och TPLF var fientlig efter upplösningen av EPRDF, och när regeringen bestämde att de nationella valen (som skulle hållas 2020) behövde skjutas upp på grund av covid-19-pandemin, menade TPLF och andra oppositionella att det utgjorde ett brott mot konstitutionen.³³ Regeringskritiker anklagade regeringen för att utnyttja situationen för att stanna kvar vid makten längre än mandatet tillät.³⁴ TPLF vägrade att acceptera regeringens direktiv om att skjuta upp valet. Regionalval hölls i Tigray mot regeringens vilja i september 2020, och TPLF vann med stor majoritet. Den federala regeringen ogiltigförklarade valresultatet och parlamentet drog in en del av Tigrays finansiering som straff. TPLF kallade i sin tur hem sina federala representanter från Addis Abeba. I början av november 2020, efter några månader av hög spänning, utbröt militär konflikt mellan den federala regeringen och TPLF. Båda sidor beskyller varandra för upptrappningen.

Den fjärde november 2020 attackerade TPLF den federala militärbasen i Tigrays huvudstad Mekelle.³⁵ Den etiopiska regeringen menar att attacken var oprovocerad och tvingade regeringsstyrkorna att reagera. TPLF hävdar för sin del att de hade information om en nära förestående attack från regeringsstyrkorna, och valde att agera först. Eventuellt var motivet för TPLF att ta över den militära materiel som fanns på basen. All militär materiel förstördes dock i regeringens flygbombningar.³⁶

Efter några veckor lyckades regeringsstyrkorna pressa tillbaka TPLF. De tog kontroll över Mekelle den 28 november och ersatte det regionala TPLF-styret med regeringslojalister. Abiy utropade regeringssidans seger

24 Liyat Fekade och Tsedale Lemma, "Analysis: Dr Abiy Ahmed becomes a prime minister the legacy EPRDF fought against to the bitter end. What went behind closed doors and how could that shape his premiership?" (addisstandard.com), 2 april 2018

25 Enligt BBC betyder det ordagrant addition på engelska men tolkas som "coming together".

26 David Pilling and Lionel Barber, "Ethiopia's Abiy Ahmed: Africa's new talisman", (ft.com), 21 februari 2019

27 Daniel Mumbere, "Ethiopia's Tigray governing party, TPLF, accepts 'death' of EPRDF coalition," (africanews.com), 1 juli 2020

28 "Bridging the Divide in Ethiopia's North", (crisisgroup.org), 12 juni 2020; Kassahun Melesse, "The TPLF War Against Ethiopia Isn't about Autonomy. It's About Economic Power." (foreignpolicy.com), 19 november 2020

29 "Bridging the Divide in Ethiopia's North", (crisisgroup.org)

30 "The TPLF War Against Ethiopia Isn't about Autonomy. It's About Economic Power." (foreignpolicy.com)

31 Abiy Ahmed, "Responses by prime minister November 30, 2020 Addis Ababa, Ethiopia to questions raised by the House of People's Representatives on law enforcement operations in Tigray region", (pmo.gov.et), s. 73-74

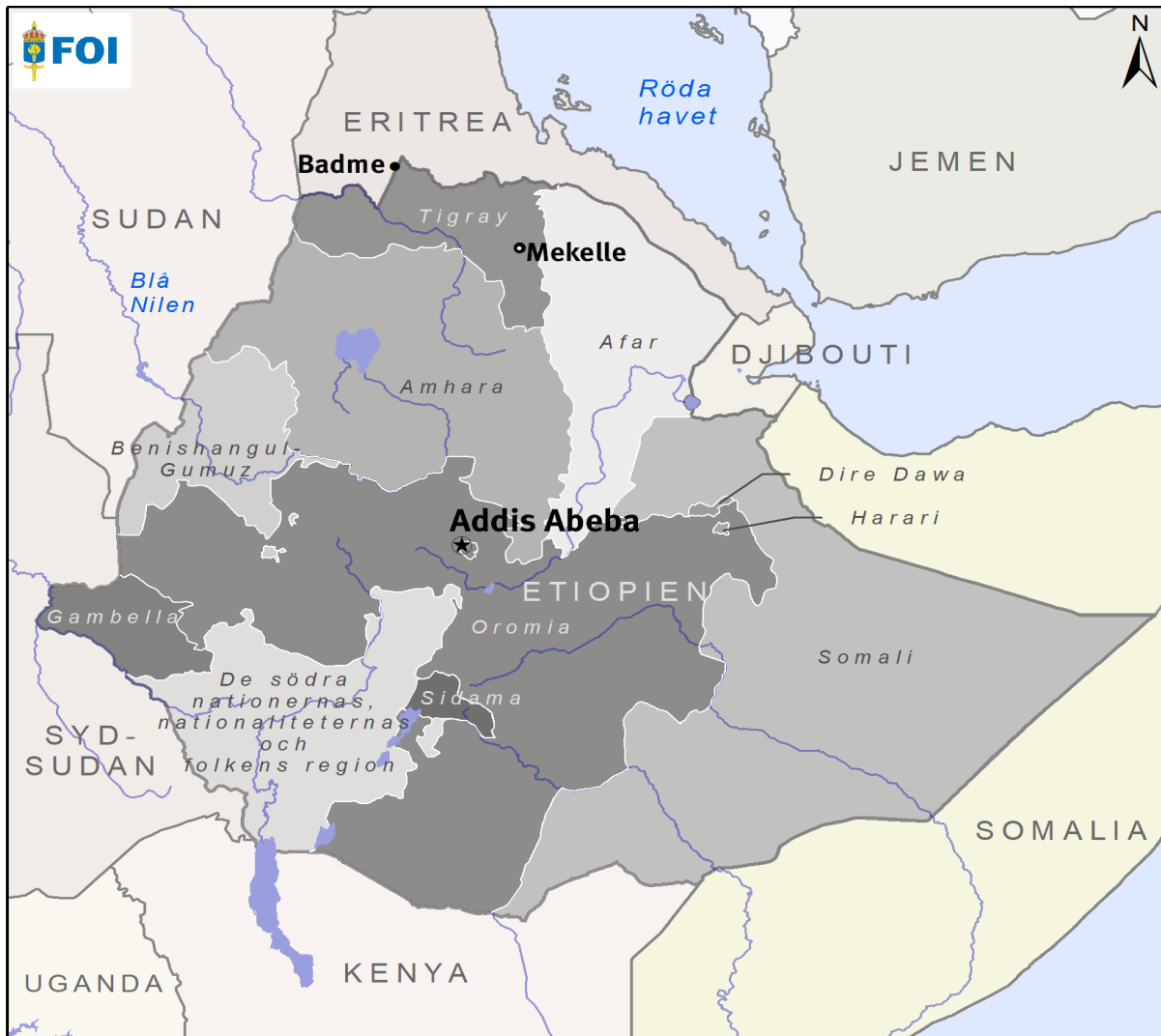
32 Ibid, s.85

33 Dawit Endeshaw, "Ethiopia opposition see dangers if 2020 vote delayed," (reuters.com), 21 juni 2019

34 Kurt Davis Jr, "Ethiopia delays elections: Is COVID a valid excuse?" (theafricareport.com), 18 augusti 2020

35 "Ethiopia: A timeline of the Tigray crisis", (dw.com), 17 november 2020

36 "Ethiopia's Tigray War: A Deadly, Dangerous Stalemate," (crisisgroup.org) 2 april 2020

Figur 1: Etiopien med delstater. Karta: Per Wikström, FOI.

mot TPLF och så att den militära operationen var över.³⁷ Överlevande medlemmar ur TPLF:s ledning och den militära organisationen som nu bytt namn till Tigray Defence Forces (TDF), drog sig tillbaka till bergen i centrala Tigray för att bedriva gerillakrig. Konflikten har pågått oavbrutet sedan dess. I april 2021 medgav premiärministern att konflikten fortfarande pågår och antydde att den kan bli långvarig.³⁸ I slutet av juni 2021 vände konflikten till TDF:s fördel då de tog tillbaka stora delar av delstaten inklusive kontrollen över Mekelle. Regeringen utropade vapenvila på humanitära grunder fram till dess att skördetiden är över, troligtvis för att vinna tid. Vapenvilan bröts snart därefter.³⁹ Brutaliteten hos regeringsstyrkorna och deras

allierade orsakar stort lidande hos civilbefolkningen och har bidragit till att stärka stödet för TDF.⁴⁰ Med ökad rekrytering till TDF hålls konflikten vid liv och TDF har kunnat vända kriget till sin fördel.

KONFLIKTENS INRIKESPOLITISKA KONSEKVENSER

Tigraykonfliktens konsekvenser är mycket allvarliga, inte minst ur humanitär synpunkt. Redan i början av konflikten skar den federala regeringen av kommunikationerna till stora delar av delstaten, vilket har försvårat insynen i konfliktutvecklingen.⁴¹ Information har ändå sipprat ut genom tigreanska flyktingströmmar till Sudan. Vittnen beskriver allvarliga brott mot mänskliga rättigheter, till

37 Yohannes Gedamu, "What Ethiopia needs is less, not more, ethno-nationalism," (aljazeera.com), 10 maj 2021

38 Jason Burke, "Ethiopia is fighting 'difficult and tiresome' guerrilla war in Tigray, says PM," (theguardian.com), 4 april 2020

39 "Timeline of Ethiopia's conflict", (ahram.org.eg), 10 augusti 2021

40 Jason Burke, "Ethiopia is fighting 'difficult and tiresome' guerrilla war in Tigray, says PM," (theguardian.com), 4 april, 2021

41 James Jeffrey, "Ethiopia's Tigray conflict and the battle to control information", (aljazeera.com), 16 februari 2021

exempel massmord och sexuellt våld med etnonationalistiska förtecken.⁴² Enligt FN och Amnesty International används sexuellt våld som ett vapen i konflikten.⁴³ I maj 2021 rapporterade brittisk media om tigreaner med brännskador som överensstämmer med symptomen på exponering för vit fosfor. Etiopien nekar till att vit fosfor har använts.⁴⁴ I maj 2021 bedömdes 1,7 miljoner människor vara på flykt inom Tigray på grund av konflikten, och runt 70 000 ha flytt till Sudan.⁴⁵ I februari 2021 hävdade flera tigreanska oppositionspartier att 52 000 civila har dödats.⁴⁶ Den etiopiska regeringen nämner ingen siffra, men internationella forskare har samlat in rapporter om minst 10 000 dödsoffer.⁴⁷ Det verkliga antalet är sannolikt högre.

Den etiopiska regeringen har begränsat humanitära organisationer tillträde till behövande i Tigray. FN (UN OCHA)⁴⁸ varnar för en svältkatastrof och bedömer att 5,2 miljoner av totalt 5,7 miljoner människor i Tigray behöver akut hjälp. Regeringen förnekar att svält skulle vara nära förestående.⁴⁹ UN OCHA beskriver också att de krigande parterna i allt större utsträckning hindrar FN och andras försök att ge bistånd.⁵⁰ Både EU och USA har krävt att alla parter måste upphöra att blockera civilas tillgång till humanitär hjälp. FN:s säkerhetsråd begärde i sitt första uttalande om konflikten (april 2021) att misstankarna om brott mot mänskliga rättigheter utreds, vilket den etiopiska regeringen hittills har motsatt sig.⁵¹

Konflikten involverar allt fler väpnade organisationer och sprider sig till andra delstater. Enligt officiella företrädare för delstaten Amhara var de sedan länge förberedda på att det kunde bli krig med TPLF. Både amhariska

specialstyrkor och amhariska miliser deltar i konflikten på regeringssidan.⁵² Det finns flera anledningar till detta. Den amhariska regionala regeringen stödjer Abiy Ahmeds regering och ser konflikten som en möjlighet att försöka ta kontrollen över territorier i västra och södra delarna av Tigray. Amharerna menar att de tar tillbaka det som är deras rättmätiga territorium. Områdena har historiskt sett tillhört Amhara, men blev en del av Tigray när de federala delstaternas gränser drogs på nittio-talet.

Amharerna styrde länge Etiopien men deras politiska inflytande inskränktes av TPLF under EPRDF-eran. Osämjan mellan amharer och tigreaner har bubblat under ytan sedan dess. Sedan Tigraykonflikten började har våldsdåd begåtts av soldater från båda grupperna vilket eldar på de etniska motsättningarna. I staden Mai Kadra i västra Tigray, uppges lokala miliser lojala med TPLF ha utfört en massaker på 500 amhariska civila.⁵³ Tigreanska flyktingar uppger på sin sida att etnisk rensning riktad mot tigreaner har skett i västra Tigray. Talespersoner för både den etiopiska regeringen och Amhara nekar till anklagelserna. Amhariska företrädare hävdar att ett fåtal tigreaner tvångsflyttades som ett led i att delar av västra och södra Tigray hamnade under amharisk jurisdiktion.⁵⁴ Antalet tvångsflyttade kan dock handla om många tusental.⁵⁵ TDF försöker ta tillbaka områdena, och avancerade under juli 2021 in i grannregionerna Afar och Amhara. Som svar uppmanade Abiy Ahmed alla etiopier i krigsför ålder att ansluta sig till kriget. De flesta delstaterna svarade att de kommer att skicka förstärkningar.⁵⁶

42 Lucy Kassa, "A Tigrayan womb should never give birth: Rape in Tigray" (aljazeera.com), 21 april 2021

43 Michelle Nichols, "Sexual violence being used as weapon of war in Ethiopia's Tigray, U.N. says," (reuters.com), 16 april 2021 ; Ethiopia: "I don't know if they realized I was a person": Rape and sexual violence in the conflict in Tigray, Ethiopia, (amnesty.org), 11 augusti 2021

44 "Exclusive: Ethiopians suffer horrific burns in suspected white phosphorus attacks", (telegraph.co.uk), 23 maj 2021

45 "Over 1.7 Million People Displaced Due to Conflict Need Urgent Assistance in Northern Ethiopia: IOM", (iom.int), 25 maj 2021 ; "UNFPA Sudan Response to the Ethiopian Refugees Situation report #7," (reliefweb.int), 25 maj 2021

46 "A Joint Press Release by Tigray Independence Party (TIP), Salsay Weyane Tigray (SAWET), and National Congress of Great Tigray (Baytona) on the Current Situation in Tigray" (tghat.com), 2 februari 2021

47 Sofie Annys, Tim Vanden Bempt, Emnet Negash, Lars De Sloover, Kiara Haegeman, Daan Temmerman, Jan Nyssen (2021), *Tigray: atlas of the humanitarian situation*, Journal of Maps, preprint. (researchgate.net), s.28

48 UN Office for the Coordination of Humanitarian Affairs

49 Brook Abdu, "Two sides of the Tigray famine narrative", (thereporterethiopia.com), 12 juni 2021

50 "Ethiopia - Tigray Region Humanitarian Update Situation Report, 20 May 2021", (reliefweb.int), 20 maj 2021

51 Michelle Nichols, U.N. Security Council, for first time, declares concern about Ethiopia's Tigray, (reuters.com), 23 april 2021

52 "News Analysis: Amhara region police chief reveals how region's police force guided federal steel-clad mechanized forces to join "war" in Tigray" (addisstandard.com), 4 januari 2021

53 "Witnesses to slaughter: The conflict in Ethiopia", (reuters.com), 7 juni 2021

54 "Ethiopia's Amhara rejects charge of 'ethnic cleansing' in Tigray" (aljazeera.com), 11 mars 2021

55 'You don't belong': land dispute drives new exodus in Ethiopia's Tigray, (reuters.com), 29 mars 2021

56 "CrisisWatch: August Alerts and July Trends 2021", (crisisgroup.org)

Figur 2: Etiopien med grannländer. Karta: Per Wikström, FOI.

Det uppskjutna parlamentsvalet, som bidrog till att starta kriget, hölls slutligen i början av juni 2021. Abiy Ahmeds parti Prosperity party vann en jordskredsseger.⁵⁷ Men det faktum att TPLF och de två huvudsakliga oromoiska oppositionspartierna bojkottade valet innebär att utgången inte uppfattas som legitim av alla. Starka etnonationalistiska strömningar bland oromoerna bidrog visserligen till att sätta Abiy på premiärministerposten, men hans vision är ett modernt och ekonomiskt framgångsrikt Etiopien där befolkningen samlas kring något annat än etnisk identitet. Det har gjort en del av hans etnonationalistiska anhängare besvikna.⁵⁸ Den besvikelsen bidrog till regeringskritiska demonstrationer och våldsamheter i delstaten Oromiya under 2020. Flera oromoiska partihögkvarter stängdes och oromoiska oppositionspolitiker

fångslades som följd. I augusti 2021 meddelade den oromoiska milisen Oromo Liberation Army (OLA) att de har allierat sig med TDF. Under TPLF:s styre var OLA och TPLF fiender, men har enats kring motståndet mot Abiy Ahmeds regering. Under våren 2021 terrorstämplades båda organisationerna av regeringen.⁵⁹

En av de allvarligaste konsekvenserna av Tigraykonflikten är alltså att fler och fler tidigare nedtryckta konflikter kommer upp till ytan och kopplas ihop med kriget. Ytterligare ett exempel på det är att medlemmar av qemantfolket, (en av Amharas etniska minoriteter som tidigare kämpat mot delstatsregeringen för mer självbestämmande) fått fly till Sudan för att skydda sig från amhariska attacker. Enligt uppgift är anledningen att de har vägrat välja sida i konflikten mellan TDF och de amhariska styrkorna.⁶⁰

57 William Davison, "The Dangerous Expansion of Ethiopia's Tigray War", (crisisgroup.org), 30 juli 2021

58 Addisu Lashitew, "Ethiopia Must Abandon Ethnic Politics Or It Will Explode", (foreignpolicy.com), 8 november 2019

59 "Ethiopia to designate TPLF, OLF-Shene as 'terror' groups", (aljazeera.com), 1 maj 2021

60 "Caught in the crossfire, Ethiopian minority flees to Sudan", (aljazeera.com), 22 augusti 2021

Osäkerheten sprider sig också i andra delar av landet, bland annat pågår strider mellan olika aktörer från delstaterna Somali och Afar.⁶¹ Den konflikten handlar om en gränstvist och har i grund och botten inget med Tigray att göra, men kan liksom övriga orelaterade pågående konflikter i Etiopien bli svårare att hantera när de federala styrkorna och den politiska ledningen är upptagna på annat håll.

KONFLIKTENS UTRIKESPOLITISKA KONSEKVENSER

Tigraykonflikten är inte enbart en inrikespolitisk angelägenhet, utan påverkar även Etiopiens utrikespolitiska relationer. Det har dessutom visat sig att utländska aktörer, särskilt Etiopiens forna fiende Eritrea, är inblandade i konflikten. Redan veckan efter det att striderna mellan TPLF och regeringen bröt ut hävdade TPLF-företrädare att eritreansk trupp var närvarande i Tigray. TPLF besköt därför Eritreas huvudstad Asmara.⁶² Abiy förnekade det hela. Han påstod att Eritrea i början av konflikten hade tillåtit etiopiska regeringssoldater att fly från TPLF:s attacker in på eritreanskt territorium. I Eritrea fick de hjälp med mat och sjukvård som gjorde det möjligt för dem att återvända till Tigray och slå tillbaka.⁶³

Rapporterna om eritreansk närvaro i olika delar av Tigray blev dock bara fler och fler. I mars 2021 tillstod Abiy till slut att Eritrea hade gått in med trupp i Etiopien för att de känner sig hotade av TPLF. Han försäkrade att parterna kommit överens om att Eritrea ska dra tillbaka trupperna så fort den etiopiska regeringen kontrollerar gränsen på sin sida.⁶⁴ Abiy antydde också att de eritreanska trupperna gjort sig skyldiga till övergrepp i Tigray.⁶⁵ Om det har fått några negativa konsekvenser för relationen till Eritrea eller om det var politisk teater är oklart.

Eritrea uttalade sig inte officiellt i Tigrayfrågan förrän i april 2021, då den eritreanska ambassadören till FN sa att landets trupper ska dras tillbaka, eftersom hotet

var avvärt.⁶⁶ I september 2021 hade detta dock inte skett. Ambassadören förnekade också att eritreanska soldater begår MR-övergrepp.⁶⁷ Afrikanska unionen har tillsatt en kommission som ska utreda anklagelserna.⁶⁸ Både USA och EU har krävt att Eritrea lämnar Tigray och har infört sanktioner.⁶⁹ Bedömare menar att det är Etiopien som har mest att förlora eftersom Etiopiens ekonomi är beroende av bistånd och goda relationer med omvärlden, medan Eritreas regim är van vid sanktioner.⁷⁰

En talesperson för den etiopiska regeringen sa i mars 2021 att Etiopien inte bett om Eritreas stöd i konflikten.⁷¹ Det skulle innebära att Eritrea gått in i Etiopien på eget bevåg. Alternativt är den etiopiska regeringen oroad över hur en öppen allians med Eritrea skulle mottas av befolkningen. Ett motiv för att ta hjälp från Eritrea skulle kunna vara att de federala regeringsstyrkorna inte bedöms kunna vinna konflikten på egen hand. Det är möjligt att den etiopiska försvarsmakten inte räcker till eftersom det sjuder av konflikter i hela landet. Försvarsmakten är antagligen också decimerad i och med att många tigreanska soldater ställt sig på TPLF:s sida.

Det finns sannolikt flera skäl till varför Eritrea blandat sig i konflikten. Ett är att den eritreanska presidenten Isaias Afwerki betraktar TPLF som en fiende sen kriget mellan Eritrea och Etiopien 1998, och gärna vill att TPLF hålls borta från makten i Etiopien.⁷² Kriget, som skördade omkring hundratusen dödsoffer, handlade delvis om ekonomiska motsättningar och delvis om hur gränsen mellan Etiopien och Eritrea skulle dras.⁷³ Specifikt rörde det ett område runt orten Badme som en FN-kommission senare tilldömde Eritrea. Etiopien accepterade det beslutet först i samband med att Abiy initierade fredsprocessen med Eritrea 2018.⁷⁴ TPLF hade alltså makten i Etiopien vid tiden för konflikten om Badme, och ville inte gå med på att lämna över området eftersom det utgör en del av Tigray

61 "Over 100 killed in clashes in Ethiopia's Afar, Somali regions", (aljazeera.com), 7 april 2021; "Ethiopia: Somali region says hundreds 'massacred' by Afar militia" (aljazeera.com), 28 juli 2021

62 "Ethiopia: Tigray leader confirms bombing Eritrean capital", (aljazeera.com), 15 november 2020

63 "Tigray crisis: Eritrea's role in Ethiopian conflict", (bbc.com), 28 december 2020

64 James Jeffrey, "Abiy Ahmed finally came clean about Eritrean troops. What next?" (aljazeera.com), 2 april 2021

65 "Ethiopia's leader Ahmed admits atrocities committed in Tigray" (africanews.com), 23 mars 2021

66 Michelle Nichols, "Eritrea admits presence in Ethiopia's Tigray, tells U.N. withdrawing" (reuters.com), 16 april 2021

67 Ibid.

68 "AU launches investigation into Tigray atrocities", (nation.africa), 17 juni 2021

69 "UPDATE 1-EU slaps sanctions on Eritrea over human rights abuses" (reuters.com), 22 mars 2021; "U.S. warns of further action against Ethiopia, Eritrea over Tigray", (reuters.com), 27 maj 2021

70 Tewodros Tsegaye, "Bait and switch diplomacy: Abiy and Isaias's two-act drama" (ethiopia-insight.com), 16 april 2021

71 "Fact check: Are other nations involved in the war in Tigray?" (dw.com), 19 mars 2021

72 "What Eritrea wants", (crisisgroup.org), 6 april 2021

73 Seeye Abraha Hagos, "Why Eritrea Won't Leave Ethiopia", (foreignpolicy.com), 4 maj 2021

74 "Konflikten Etiopien-Eritrea", (ui.se)

i deras ögon. Etiopien har haft trupp i det omtvistade området, men i och med konflikten i Tigray tog Eritrea över kontrollen av Badme.⁷⁵ Innan konflikten bröt ut fanns 96 000 eritreanska flyktingar i Tigray fördelade på fyra flyktingläger. Enligt medierapporter har flera av flyktinglägren attackerats, och eritreansk militär misstänks vara inblandad i attackerna.⁷⁶ Sedan TDF tog tillbaka stora delar av Tigray finns eritreanska trupper främst i gränsområdet mot Eritrea samt i nordväst längs med gränsen till Sudan.⁷⁷ Det är dock troligt att Eritrea kommer fortsätta spela en betydande roll på slagfältet.

Den tidigare etiopiska försvarsministern och före detta TPLF-medlemmen Seyee Abraha Hagos menar att Isaias primära motiv för engagemanget i Tigray är ekonomiskt. Återupprättade ekonomiska relationer med Etiopien och inflytande över den etiopiska politiken kan hjälpa Eritrea att kringgå internationella sanktioner.⁷⁸ Ekonomiskt samarbete är något som både Abiy och Isaias har lyft fram i bilaterala sammanhang. Isaias vill också spela en större roll regionalt på Afrikas horn, något han har större chans att uppnå antingen genom att Etiopien försvagas eller genom att hans inflytande i Etiopien ökar.⁷⁹ Eritrea står utanför den regionala samarbetsorganisationen Intergovernmental Authority on Development (IGAD),⁸⁰ och efter fredsavtalet 2018 kom Abiy, Isaias och Somalias president Mohamed Abdullahi Mohamed Farmajo överens om att bilda en ny multilateral institution, Horn of Africa Cooperation (HoAc).⁸¹ Samarbetet ska fokusera på säkerhet och

ekonomiska frågor.⁸² Bedömare oroar sig för att samarbetet inom HoAc kommer att destabilisera Afrikas horn,⁸³ exempelvis genom att det kan komma att konkurrera med det som redan finns inom ramen för IGAD.⁸⁴

Utöver den eritreanska inblandningen gick länge ett rykte om att somaliska soldater sänts till Tigray via Eritrea, vilket förnekades både från etiopiskt och somaliskt håll.⁸⁵ I juli 2021 bekräftade USA att så var fallet, men man visste inte om de somaliska soldaterna hade deltagit i några strider.⁸⁶ Det råder stor oklarhet kring hur många de somaliska soldaterna är och hur de skickades till Tigray. Frågan har lett till en infekterad politisk debatt i Somalia. En somalisk parlamentariker har hävdade att antalet är omkring 4000 och att de flesta, som skickats till Eritrea under förespeglingen att de skulle utbildas, har dött i strid i Tigray.⁸⁷ Somali Guardian publicerade en artikel i januari 2021 som innehöll uppgiften att somaliska soldater fick veta att de skulle till Tigray redan i början av november 2020.⁸⁸ Om det stämmer indikerar det att Somalias inblandning beslutades innan Tigraykonflikten faktiskt bröt ut. Konflikten i Tigray påverkar också Somalia genom att Etiopien är tvunget att begränsa sina internationella engagemang. Till exempel har Etiopien tagit hem 3 000 soldater på uppdrag i Somalia för att förstärka kapaciteten i Tigray.⁸⁹

Tigraykonflikten har dessutom lett till försämrade relationer mellan Etiopien och Sudan. Vid sidan av de överlappande markanspråken mellan Tigray och Amhara

75 "Tigray: atlas of the humanitarian situation" s.23

76 "Ethiopia shuts two Tigray camps housing Eritrean refugees", (aljazeera.com), 11 februari 2021

77 "Tigray: atlas of the humanitarian situation" s.23

78 Seyee Abraha Hagos, (foreignpolicy.com)

79 Renee Lefort, "Ethiopia's war in Tigray is 'but the tip of the iceberg when it comes to conflicts ravaging the country'", (theafricareport.com), 30 april 2021

80 Djibouti, Etiopien, Kenya, Sudan, Sydsudan och Somalia är medlemmar

81 "Parents of Somali soldiers fear sons fighting in Ethiopia" (france24.com), 27 januari 2021

82 Selam Tadesse Demissie, "Is another regional alliance what the Horn needs?" (issafrica.org), 24 mars 2020

83 Goitom Gebreluel, "The tripartite alliance destabilising the Horn of Africa", (aljazeera.com), 10 maj 2021; "What's Driving Sudan and Ethiopia Apart?" (crisisgroup.org), 18 maj 2021

84 Ingo Henneberg och Sören Stapel, Cooperation and Conflict at the Horn of Africa: A New Regional Bloc Between Ethiopia, Eritrea, and Somalia and Its Consequences for Eastern Africa, *Africa Spectrum*, Volume 55, Issue 3, december, 2020, s.344

85 Kizzi Asala, "Somalia Denies Losing 100s of its Soldiers to Combat in Tigray" (africanews.com), 20 januari 2021; Simon Marks and Mohammed Omar Ahmed "Ethiopia Denies Somalia Forces Involved in Fighting in Tigray" (Bloomberg.com), 21 januari 2021; "AU launches investigation into Tigray atrocities" (nation.africa), 17 juni 2021

86 Hearing on the conflict in Ethiopia, US House of Representatives Foreign Affairs Committee, (house.gov), 29 juni 2021, 3 juli 2021

87 "180 of 3000 Somali Recruits Deployed to Ethiopia Survive War: MP", (somaliguardian.com) 19 januari 2021; "EXCLUSIVE: Top officials behind missing soldiers in Eritrea exposed", (garoweonline.com), 13 juni 2021

88 "Exclusive: Hundreds of Somali Troops Used as Cannon Fodder in Ethiopia's Tigray War" (somaliguardian.com), 16 januari 2021

89 Simon Marks, "Ethiopia Withdraws Thousands of Troops From Neighboring Somalia" (bloomberg.com), 13 november 2020

har amharerna också en territorialtvist med Sudan som aktiverats i samband med kriget i Tigray. Tvisten gäller al-Fashagatriangeln, ett bördigt område på gränsen mellan Etiopien och Sudan där strider blossat upp mellan ländernas försvarsmakter. Även här går åsikterna isär om vilken sida som bär skulden för upptrappningen, men kärnfrågan är vilket land som har rätt till territoriet. Enligt ett fördrag från 1902 mellan Etiopien och Sudan (som då var brittisk koloni) tillhör området Sudan, men både sudanesiska och etiopiska bönder brukar jorden. Sedan 1902 har gränsfrågan återuppväckts under perioder av försämrade relationer mellan länderna.⁹⁰

Efter kriget mellan Etiopien och Eritrea 1998 påbörjade Etiopien och Sudan samtal för att bestämma gränsens exakta dragning. Tio år senare ska parterna ha nått en kompromiss som innebar att Etiopien erkände Sudans rätt till området i utbyte mot att Sudan lät etiopierna fortsätta bruka marken.⁹¹ Enligt Sudan innebar överenskommelsen att amharerna skulle lämna över delar av al-Fashaga. Nu när TPLF inte är i maktställning längre menar amharerna att de aldrig gått med på det, och den nuvarande etiopiska regeringen hävdar att eventuella överenskommelser som slöts mellan TPLF och Sudan i hemlighet inte är giltiga.⁹²

Etiopiens avfärdande av fördraget från 1902 har upprört Sudan, som menar att med den logiken gäller inte heller Etiopiens suveränitet över Benishangul, ett strategiskt viktigt område som övergick från Sudan till Etiopien inom ramen för samma överenskommelse.⁹³ I Benishangul pågår en annan tvistefråga mellan Etiopien och Sudan: Etiopiens bygge av Stora renässansdammen eller Great Ethiopian Renaissance Dam (GERD).

Den etiopiska regeringen kallade tidigt in soldater från al-Fashaga för att slåss i Tigray, varpå den sudanesiska försvarsmakten insåg att de etiopiska regeringsstyrkorna var svagare än förväntat och ökade sin närvaro i området. Den

etiopiska regeringen ska också ha bett sin sudanesiska motpart att stänga gränsen mot Tigray för att förhindra att TDF-soldater använder Sudan som tillflykt eller som försörjningsled för att få in nya förnödenheter och materiel.⁹⁴ TPLF har traditionellt haft goda relationer med Sudan.⁹⁵ Både TPLF och Eritrea Liberation Front använde sudanesiskt territorium när de slogs mot Dergregimen.

Sudan stängde gränsen men passade sedan på att köra bort etiopiska medborgare från al-Fashaga, vilket utlöste strider mellan etiopiska och sudanesiska trupper.⁹⁶ Dessa ledde till mobilisering, inte bara av försvarsmakterna utan även av miliser på båda sidor.⁹⁷ Eritreansk trupp finns också på plats.⁹⁸ För Sudans del har konflikten kring al-Fashaga inrikespolitiska konsekvenser. Sedan revolutionen 2019 är Sudan inne i en 39 månader lång övergångsprocess. Övergångsregeringen alternerar mellan civilt och militärt ledarskap. Bedömare menar att den sudanesiska försvarsmaktens agerande ska ses i ljuset av att dess inflytande minskat i och med revolutionen, och att det finns både politiska och ekonomiska motiv till att ta kontroll över al-Fashaga.⁹⁹ Abiy Ahmed och Prosperity Party behöver amharernas stöd för att stanna kvar vid makten. Amharerna har brukat jorden i al-Fashaga under lång tid och kommer sannolikt inte släppa området frivilligt. Sudan skulle kunna stödja TPLF och andra regeringskritiska aktörer i Etiopien, men samtidigt har både Etiopien och Eritrea kapacitet att agera på ett liknande sätt i Sudan.¹⁰⁰

Kriget i Tigray skapar således flera negativa dominoeffekter. Gränskonflikten med Sudan försvårar förhandlingarna kring GERD som Etiopien bygger på den blå Nilen i Benishangul-Gumuz, nära gränsen till Sudan. Dammen är en mycket viktig fråga för Etiopien såväl som för länderna nedströms, Sudan och Egypten. Det är ett nationellt prestigeprojekt för Etiopien som kan revolutionera landets energiförsörjning. Sudan var tidigare positivt inställt till

90 Lovise Aalen, "Another war in the Horn? Rising tension at the Ethiopia-Sudan border", (democracyin africa.org), 13 april 2021

91 Alex de Waal, "Viewpoint: Why Ethiopia and Sudan have fallen out over al-Fashaga", (bbc.com), 3 januari 2021

92 Ibid.

93 Samir Salama, "Sudan warns Ethiopia over Renaissance Dam sovereignty", (gulfnews.com), 3 maj 2021

94 "Ethiopia's Tigray Crisis and Horn of Africa Politics" (crisisgroup.org), 25 mars 2021

95 Ibid.

96 Alex de Waal, (bbc.com)

97 "What's Driving Sudan and Ethiopia Apart?" (crisisgroup.org), 18 maj 2021

98 "Ethiopia's Tigray War: A Deadly, Dangerous Stalemate" (crisisgroup.org), 2 april 2021

99 Cameron Hudson, "The unintended consequence of Ethiopia's civil war might be a border war with Sudan" (atlanticcouncil.org), 3 mars 2021; "Containing the Volatile Sudan-Ethiopia Border Dispute", (crisisgroup.org), 24 juni 2021

100 "Ethiopia's Tigray Crisis and Horn of Africa Politics" (crisisgroup.org); Michael Horton, "Tigray Defense Forces Resist Ethiopian Army Offensive as Sudan, Eritrea, and Ethnic Militias Enter the Fray", Terrorism monitor volume 19 issue 10, (jamestown.org), 24 maj 2021

dammen, men har nu sällat sig till Egyptens mer hårdföra hållning.¹⁰¹ Egypten vill ha ett avtal som reglerar hur Etiopien får använda dammen och som garanterar att Egypten inte förlorar sin kontroll över tillgången på vatten. Etiopien anser att Egyptens krav är för långtgående och att Egypten har dominerat Nilens vatten alldeles för länge. Förhandlingarna som pågått i Afrikanska unionens regi har därför strandat, och spänningen mellan de tre länderna ökar.

Sudan menar att detaljerna i stort är utredda men att det som saknas är politisk vilja i Etiopien, vilket man härrör till inbördeskriget och att regeringen har behov av att inta en hårdare position i dammfrågan för att generera internt stöd.¹⁰² Sudan säger också att förtroendet mellan Sudan och Etiopien är på en bottennivå.¹⁰³ I mars 2021 undertecknade Sudan och Egypten ett avtal om militärt samarbete.¹⁰⁴ I maj samma år deltog båda länderna i en gemensam militärövning döpt till ”Guardians of the Nile” i södra Sudan.¹⁰⁵ Egypten undertecknade också militära samarbetsavtal med andra länder som Nilen flyter igenom som Uganda, Burundi och Kenya.¹⁰⁶ Relationerna mellan Etiopien å ena sidan, och å andra sidan Sudan och Egypten har alltså stadigt försämrats. En överenskommelse borde vara möjlig om parterna är villiga att erkänna varandras ömsesidiga behov.¹⁰⁷ Kompromissviljan lyser dock än så länge med sin frånvaro.

SLUTSATSER

“The politics of destruction has never helped us; every time there is a new government installed, we start from scratch and this has left Ethiopia in backwards state.”¹⁰⁸

Abiy Ahmeds ord från 2020 ger en träffande beskrivning av Etiopiens politiska historia. Tyvärr är det uppenbart att reformeringen av det politiska systemet under hans ledning även den här gången präglas av blodspillan och förstörelse. Konflikten har blivit existentiell för Abiy Ahmed och utrymmet för förhandlingar mellan regeringen och TPLF ser ut att vara litet.

Abiys legitimitet som Etiopiens ledare bygger på motståndet mot det gamla systemet som leddes av TPLF. Det blir svårt för honom att sitta kvar och samtidigt göra långtgående eftergifter till fördel för TPLF. Uppmaningen till alla etiopier i krigsfor ålder att ansluta sig till kriget tyder på att regeringen tänker sig en militär lösning.

Att fler regionala styrkor och etniska miliser mobiliseras mot TPLF i Tigraykonflikten medför stora risker. Trots att regeringen har stöd från befolkningen i fråga om konflikten med TPLF så destabiliseras landet allt mer. Konflikten har redan bidragit till att etniska motsättningar (som sedan länge är en produkt av Etiopiens kroniskt dysfunktionella politiska styrning) fått utrymme att eskalera. Undertryckta tillsynes orelaterade konflikter blossar upp runt om i delstaterna och förvärras troligen av att regeringen och regeringsstyrkorna är upptagna av kriget. De etniska miliserna som slåss för regeringen har egna agendor och är inte alltid lätta att kontrollera. De kommer också förvänta sig att deras politiska och/eller ekonomiska krav ska infrias i utbyte mot deras militära stöd. Sammanlagt är intrycket att osäkerheten sprider sig över landet och att regeringen riskerar att förlora kontrollen. Med tanke på Etiopiens stora multietniska befolkning på 115 miljoner och de omfattande motsättningarna mellan olika grupper, vore en sådan utveckling farlig. Inte bara internt, utan även för Afrika i stort.

Korskopplingarna mellan Etiopiens inrikespolitiska och utrikespolitiska problem är många. Tigraykonflikten har till exempel medfört försämrade relationer med Sudan och Egypten. Konflikten med Sudan är allvarlig och den etiopiska regeringen vill knappast ha en militär konflikt, men är samtidigt beroende av amharernas stöd för att behålla makten. Det är dessutom oklart hur stort inflytande regeringen har över de lokala amhariska miliserna. Med så många beväpnade aktörer i al-Fashaga finns det en risk för oavsiktlig upptrappning. Sudan skulle kunna stödja TPLF och andra regeringskritiska aktörer i Etiopien, samtidigt som både Etiopien och Eritrea kapacitet att göra detsamma

101 Angelina Jakobsson (2020), Nilenkonflikten: Dammbygge bidrar till ökade regionala spänningar, FOI memo 7141, (foi.se)

102 Simon Marks och Mohammad Alamin, “Civil War Hardens Ethiopian Nile-Dam Stance, Sudan Minister Says”, (bloomberg.com), 22 juni 2021

103 Ibid.

104 “Egypt, Sudan sign military cooperation agreement”, (egyptindependent.com), 2 mars 2021

105 “Egypt, Sudan conclude joint military drill amid tensions with Ethiopia”, (africanews.com), 1 juni 2021

106 “News Analysis: Egypt boosts relations with Nile Basin countries via military deals” (xinhuanet.com), 4 juni 2021

107 Jakobsson (2020)

108 Abiy Ahmed s.72

i Sudan. Gränskonflikten spiller över på förhandlingarna om Stora renässansdammen, och Egyptens alliansbyggande med Sudan och övriga länder kring Nilen skapar ny polarisering i regionen.

Etiopiens nära samarbete med Eritrea, en av världens mest hårdföra diktaturer, innebär en stor utrikespolitisk omsvängning. Det är svårt att belägga om konflikten med Tigray och Eritreas roll i den är något som planlades av Abiy och Isaias i förväg eller om Eritrea bara utnyttjade tillfället att lägga sig i. Uppgifterna om de somaliska soldaterna antyder dock att det kan ha varit uppgjort på förhand, vilket isåfall ytterligare skulle stärka tesen att Abiy Ahmed är på väg att bli en auktoritär ledare som sina föregångare. Oavsett vad, verkar den etiopiska regeringen behöva Eritreas hjälp, vilket öppnar dörren för eritreanskt inflytande i Etiopien. Det nya samarbetsorganet HoAc, som Eritrea skapat tillsammans med Etiopien och Somalia, kan bli konkurrent till den mer inkluderande regionala organisationen IGAD. Detta kan också bidra till ökad polarisering i regionen. Allt som allt innebär utvecklingen med dess olika regionala följd effekter att Etiopien som har varit en stabiliserande kraft på Afrikas horn, istället blivit en källa till instabilitet.

Kriget hindrar också Etiopiens stormaktsambitioner. Både den föregående regimen och den nuvarande anser att Etiopien bör återta sin status som hegemon på Afrikas

horn. Etiopien har vissa ekonomiska och säkerhetspolitiska förutsättningar för att kunna spela en sådan roll i framtiden, men kriget riskerar att påverka dessa negativt. Till exempel är de ekonomiska reformerna, den höga ekonomiska tillväxten och det stora humankapitalet i form av Afrikas andra största befolkning, tänkta att omvandla det fattiga Etiopien till regionens ekonomiska motor och främja större ekonomisk integration.

Nu sjunker tillväxten dels på grund av kriget, och dels på grund av pandemin. Blir kriget långvarigt kommer investeringsklimatet i Etiopien försämrats. Etiopien bidrar mer än något annat land till fredsfrämjande insatser i Afrika, dels för att skapa stabilitet, men också för att vinna internationellt erkännande. Eftersom soldaterna behövs hemma skär Etiopien ner på sina internationella åtaganden, vilket kan påverka den regionala stabiliteten negativt. Etiopien har länge varit en hörnsten i många västländers Afrikastrategier, och har fungerat som bas för många internationella organisationer som är aktiva i Afrika. Men den etiopiska regeringens starka motstånd till att förhandla, att gå med på grannländernas medlingsförslag, och ovilja alternativt oförmåga att sätta stopp för det brutala våldet mot civila skadar Etiopiens internationella anseende. Utgången av den komplicerade Tigraykonflikten är fortfarande oviss, men priset för Etiopien riskerar att bli högt. ■

Erika Holmquist är förste forskare vid FOI:s enhet för säkerhetspolitik.

